

Posudek oponenta disertační práce MGR. RENATY JARDIN KOCOUREK

“ ATTACHMENT A EMOČNÍ INTELIGENCE V INTERKULTURNÍ DIMENZI”

předkládané v roce 2023 na katedře psychologie FF UK

I. Stručná charakteristika práce

Autorka předkládá disertační práci, která je věnována otázce vhodné délky mateřské dovolené, byť tomu název její práce neodpovídá. Pomocí porovnání dvou vybraných konstruktů (kvality citové vazby a míry emoční inteligence) a mini interkulturního porovnání (ČR, Francie a USA) se snaží pomocí on-line dotazníkového šetření nalézt odpověď na tuto otázku.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Práce svým obsahem a rozsahem odpovídá spíše práci diplomové. Literárně přehledová část je neúplná, chybí zde podrobnější analýza současných poznatků vztahující se ke zkoumané problematice, především ohledně vybraného konceptu emoční inteligence. Dochází zde také ke zbytečnému opakování již jednou uvedených poznatků a nesprávných odkazů. Práce navíc obsahuje nadměrné množství formálních chyb (více jak 300) a výzkumná část není správně strukturována.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

PŘÍNOS: Svým obsahem a zaměřením výzkumné části je práce využitelná především pro akademiky, vývojové a interkulturní psychology a sociální politiky, a to především v USA. Výsledky prezentovaného výzkumu přináší spíše nové poznatky z hlediska interkulturní psychologie, které by bylo vhodné více zasadit do kulturního kontextu a v práci řádně interpretovat.

V LITERÁRNĚ PŘEHLEDOVÉ ČÁSTI jsem postrádala především kvalitní a přehledné zpracování dostupných aktuálních zahraničních výzkumů vážících se k dané problematice. Autorka vychází spíše ze starších zdrojů a historických pramenů (nejstarší odkaz - Freud, 1916). V literárně přehledové části se také často vyskytují opakující se informace, poznatky jsou místy neutříděné, jen volně za sebou kladené teorie, chybí jejich souhrn, komparace. Postrádala jsem zde samostatnou kapitolu vážící se k mateřské dovolené a její délce. Stručný text nalezneme až ve výzkumné části, ale tam bych jej nezařazovala. Text je stylisticky nejednotný, místy nesrozumitelný a argumentačně nepodložený, a především obsahuje řadu gramatických chyb (skloňování, interpunkce, shoda přísudku s podnětem, slovosled). Obsahově považuji za zajímavou především kapitolu 1.3.4. *Institucionalizace, attachment a emoční inteligence v interkulturní dimenzi*, kam bych ale doporučovala začlenit obsah kapitoly 2.5.1 *Datová analýza*

interkulturní situace v mateřství. Autorem teorie Primární a sekundární intersubjektivit není Mahlerová, ale Trevarthen.

VÝZKUMNÁ ČÁST přináší výsledky on-line dotazníkového šetření mezi 288 českými, francouzskými a americkými žáky SŠ a studenty VŠ ve věkovém rozmezí od 15 do 30 let. Výzkumné otázky a hypotézy i zvolené metody sběru dat nebyly dle mého mínění stanoveny přiměřeně a v souladu s tématem a cílem práce. Oceňuji však snahu o přehledné a strukturované zpracování výsledků výzkumu ve formě tabulek a grafů. Rozhodně bych však uvítala přehledovou tabulku o celém výzkumném vzorku a vždy nejprve interkulturní přehledovou tabulku či graf a dbát na jednotnou podobu grafů (např. sjednotit grafy 9-11 a sjednotit typ grafů 12 a 13). Grafy odpovědí z Otevřené otázky jsou sice graficky líbivé, ale zavádějící, co do pořadí četnosti odpovědí respondentů. Chyběl mi zde i doslovný překlad těchto otázek, které autorka avizovala jako pro jednotlivé kultury odlišné. Statistické zpracování dat se zdá být v pořádku a v souladu s typem sebraných dat, ale u výsledků nesprávně uvádí nulové hypotézy a chybí zde jasná prohlášení na jaké hladině významnosti je hypotéza přijata či zamítnuta. Výzkumná část byla také špatně strukturována, metody měly být popsány v kapitole Metody a chyběla mi samostatná kapitola Způsob zpracování dat. Kapitola 2.4 Předvýzkum patří do kapitoly Výzkumný design. V kapitole 2.4.2 chybělo zdůvodnění výstupů z předvýzkumu, tj. na základě čeho si autorka stanovila uvedené body.

DISKUSE, kde autorka porovnává své výsledky s jinými výzkumy, uvádí limity své práce, zamýšlí se nad možnostmi využití získaných poznatků pro praxi, je dobře zpracována. Autorka zde samozřejmě neopomněla uvést ani zajímavé možnosti dalšího zkoumání dané problematiky.

PO FORMÁLNÍ STRÁNCE není práce v pořádku, obsahuje řadu gramatických a stylistických chyb, chyby v odkazech v textu i v citacích. Seznam literatury obsahuje práce, na které není v textu odkazováno, a naopak v textu je odkazováno na práce, které nejsou v seznamu literatury. Na titulní straně je chybně uvedena neexistující Fakulta sociální psychologie, nejspíše zaměněno za Katedra psychologie. Klíčová slova nejsou uvedena v řádku a oddělena středníky. Chybně je číslován Závěr, Seznam bibliografie a Přílohy. Doporučuji také veškeré odborné termíny překládat do češtiny. Grafy vytvářet v češtině, překlad pod čarou ztěžuje přehlednost.

IV. Dotazy k obhajobě

V práci jsem narazila na řadu nepřesných formulací, které bych prosila u obhajoby vysvětlit. Jedná se o tyto výroky:

„Dominantní zájem o rozdíly v psychomotorickém vývoji v oblasti interkulturních studií je přisuzován především piagetovské orientaci“ (s. 38). Co zde autorka myslí piagetovskou orientací?

„Děti ve věku 3, 5 a 8 let vyplňovaly dotazník, který měřil behaviorální a emocionální symptomy přes 5 úrovní – symptomy emocionální, vztahové problémy, poruchy chování a pro-sociální chování (s. 46)“. Doopravdy takto malé děti vyplňovaly dotazník?

„V1: Délka mateřské dovolené a dlouhodobá kontinuita pečující osoby v raném období determinují kvalitu attachmentu v adolescenci a časně dospělosti“ (s. 51). – Co znamená dlouhodobá kontinuita?

„Další doplňující data byla získána prostřednictvím cílené skupiny, kterou lze na online portálu zvolit“ (s. 55). – Co je zde míněno cílenou skupinou?

„Prostřednictvím datové analýzy z mezinárodních databází se na základě nálezů posléze mohla konat hloubková sondáž v oblasti skutečných praktik jednotlivců, jejich postupů a názorů týkajících se péči o dítě v raném dětství a tyto poznatky porovnat“ (s. 64). – O jaké databáze se jedná? Chybí zde odkaz.

„Tento rozsáhlý výzkum byl veden v roce 2016 a publikován 15 května k příležitosti mezinárodního dne rodin“ (s. 68). – Předpokládám tedy, že publikován byl tudíž v roce 2017, když byl realizován v roce 2016. Je má domněnka správná?

„U francouzských korespondentů byla většina rovněž v péči matky (66 z 94), tyto výsledky je ovšem potřeba interpretovat s ohledem na dva faktory: jednak délku péče primární osoby (viz další podkapitola) a dále s exkluzí adolescentních korespondentů z Francouzského lycea (celkem 20 z celkových 94 korespondentů), kteří jsou impregnováni i českou kulturou a mají jako hlavní citovou osobu matku (matky ve francouzském lyceu většinou nepracují, ale věnují se dětem)“ (s. 73). – Co zde znamená výraz „impregnovány“?

Zajímalo by mne také, proč jsou u některých autorů uváděna bližší autobiografická data a u jiných ne (např. na s. 39)?

Domnívám se, že je v ČR velký rozdíl v kapacitách městských a vesnických MŠ, a proto považuji výroky na s. 44 za chybné.

V jakém jazyce respondenti vyplňovali dotazníky? Byl přeložen do jejich rodného jazyka?

Proč je podkapitola 2.4.1 nazvána Popis výsledků z předvýzkumu? Proč popis?

Proč nebyly výzkumné otázky v souvislosti s datovou analýzou uvedeny na začátku mezi dalšími výzkumnými otázkami, ale až na str. 64, i když by vlastně celá tato část měla patřit do literárně přehledové části?

Proč se nedali některé odpovědi na otevřenou otázku použít?

Proč někteří respondenti také opakovaně uváděli jako rozhodující průběh porodu a stav matky po něm?

Kolik z respondentů bylo v době výzkumu v Čechách? Kolik bylo žáků a kolik studentů?

Proč nebyl do výzkumu také začleněn dotazník stylů výchovy v rodině a nebyl tento faktor do výzkumu zahrnut?

V. Závěr

Vzhledem k velkému množství výše zmíněných výhrad se domnívám, že předložená disertační práce **nesplňuje** požadavky kladené na disertační práci, a proto ji **nedoporučuji** k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako **neprospěla**.

18.04.2023

PhDr. Eva Šírová, Ph.D.